

Nap

Februárban a Nap aktivitása jól láthatóan csökkent, csaknem a felére. Így már nem kellett „agyonészlelni” magunkat. Többségében jelentéktelen kis csoportok voltak láthatók. Néhány visszatérő azonosítható. A relatív szám 9-én a legmagasabb (93), míg 17-én a legalacsonyabb (10).

1-2-án három AA nyugszik folyamatosan. 3-án ér a CM-re -8° -on a NOAA 0274-es kicsi D típusú AA, mely 1-jén monopolár, 2-án északról pórások tűnnek föl, 3-án vezetője fejlődik. 5-én a vezető ketté válik, 7-én G típusú bipolár, 9-én nyugszik.

2-án kel egy közepes, D típusú AA -12° -on, összetett vezetővel. 5-én elnyúlt, kicsi foltokkal. 7-én van a CM-en, pórások tűnnek föl. 9-én kicsi, dupla umbrájú végekkel hosszan nyúlik el. 14-én nyugszik.

Észlelő	Észl.	Műszer
Bartha Lajos (Budapest)	20	5 L
Csiba Márton (Dunaújváros)	13	6 L
Hadházi Csaba (Hajdúhadház)	17	16 T
Keszthelyi Sándor (Pécs)	6	Sz
Keszthelyiné S. Márta (Pécs)	14	Sz
Kren, Gustav (Zágráb, HR)	18	13 L
Ravasz Bálint (Oroszáza)	2	5 L
Vida Tibor (Pécs)	21	6 L
Észlelések száma:	111	
Észlelt napok száma:	27	
Foltcsoport MDF:	3,9	
Fáklyamező MDF:	3,4	
Szabadszemes Mdf:	0,2	

Dátum	AA	F	Dátum	AA	F	Dátum	AA	F
1.	4	4	11.	8	3	21.	4	1
2.	4	4	12.	7	3	22.	2	2
3.	2	-	13.	5	3	23.	2	3
4.	3	-	14.	4	3	24.	2	3
5.	2	-	15.	1	3	25.	3	4
6.	6	-	16.	2	6	26.	4	4
7.	7	5	17.	1	4	27.	4	4
8.	9	2	18.	2	4	28.	4	4
9.	9	4	19.	3	-			
10.	-	-	20.	3	3			

7-én megélnékül a keleti félgömb, 4-5 új AA tűnik fel vagy éppen kel. C, D, I típusúak, de 15-éig elhalnak.

16-án kel egy új B típusú AA $+10^\circ$ -on (NOAA 0288), 18-án C, majd 20-tól I típusú lesz. Monopolárként nyugszik 26-án.

E mögött keletkezik 19-én a 0290-es csoport $+17^\circ$ -on. 20-án már fejlett D típusú, összetett umbrákkal. 22-24-e között szabadszemesnek látták. 21-én a legnagyobb a PU

32 ezer km-el, a csoport hossza 130 ezer km, területe 360 MH. 22-én a CM-en. Ezután a követő lassan pusztul, 26-ára elhal. A vezető 28-án nyugszik.

25-én a CM-en keletkezik egy bipolár -7^oon, de 27-én elhal. Hatalmas H típusú folt kel 28-án +11°-on (NOAA 0296).

ISKUM JÓZSEF

A Nap forgása a Maunder-minimum alatt

A Maunder-minimum a napfoltok jelentkezésében mutatkozó hosszú inaktív időszak volt 1645 és 1715 között. Kortárs napészlelők megfigyelései, elsősorban Hevelius rajzai alapján többen is felvetették, hogy a Maunder-minimum alatt a Nap forgási periódusa akár 3-4 százalékkal is különbözhetett a mai értéktől. J.M. Vaquero (Universidad de Extremadura, Caceres) spanyol csillagász és munkatársai John Flamsteed 1684-es rajzait vizsgálták meg a Nap forgási periódusának független meghatározása céljából. Flamsteed 1684. április 25. és május 8. között minden nap lerajzolta egy napfolt pontos helyét a napkorongon, amiből meghatározható a folt napi elmozdulási sebessége. A vizsgálatok szerint 1684-ben a Nap szinodikus forgási szögsebessége a 10 fokos heliografikus szélességen $12,8 \pm 0,2$ fok/nap volt, ami a ma mérhető értéktől (13,46 fok/nap) kb. 5%-kal kisebb. A jelenség egyértelmű oka egyelőre nem ismert. (*Solar Physics* 207, 219, 2002 - Ksl)

MCSE Helyi Csoportok Találkozója Hajdúbószörmény, május 23–25.

Az MCSE helyi csoportjainak következő találkozóját május 23–25. között tartjuk meg Hajdúbószörményben. A találkozó helyszíne a Silye Gábor Művelődési Központ és Községi Ház. A találkozó fő témája a helyi csoportok munkájának bemutatása, egyéb ügyeinek megtárgyalása alkotja. Terveink szerint a találkozó zárónapján közös látogatást teszünk az MTA debreceni napfizikai obszervatóriumába is. VÁRJUK AZÜKNAK A JELENTKEZÉSÉT IS, AKIK CSII.AGÁSZATI, ŰRKUTATÁSI VAGY EGYÉB, A HELYI CSOPORTOK MUNKÁJÁHOZ KAPCSOLÓDÓ TÉMÁJÚ ELŐADÁSUKKAL. KIVÁNNAK HOZZÁJÁRULNI A TALÁLKOZÓ SIKERES LEBONYOLÍTÁSÁHOZ. Kérjük a jelentkező előadókat, hogy minden esetben jelöljék meg előadásaik témáját, időtartamát és azt is, hogy milyen technikai háttérre van szükségük (projektor, diavetítő, számítógép stb.) Szállást a Fürdőkeri Ifjúsági Szabadidőközpontban tudunk biztosítani. (1000 Ft/fő/éjszaka, elhelyezés 4 ágyas szobákban, közös zuhanyzóval.) Saját sátorral érkezők részére a sátorozás ingyenes. Étkezési lehetőség a városban található éttermekben, pizzériákban, büfékben. Szombat estére közös vacsorát szervezünk, amelynek költsége személyenként 800 Ft.

Jelentkezés: Balogh Zoltán, 4220 Hajdúbószörmény, Ujvárosi u. 13., e-mail: him-mcse@freemail.hu